

СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ОБ’ЄКТ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ

Авраменко Т.А.

Особенности нововведений функционирования акционерного общества в условиях внедрения Закона Украины «Об акционерных обществах»

Анализируя Закон Украины «Об акционерных обществах» можно условно разделить его на четыре основных блока:

- первый, раскрывает вопросы управления акционерными обществами;
- второй, посвящен защите прав миноритарных акционеров;
- третий, рассматривает вопросы защиты акционеров от недобросовестного аудита и менеджмента;
- четвертый, рассматривает возможные варианты защиты от рейдерства [1].

Измененный закон содержит ряд нововведений, которые касаются функционирования акционерного общества, среди которых можно выделить следующие:

- новые типы акционерных обществ: публичные и частные;
- члены правления акционерного общества выбираются путем кумулятивного голосования;
- до покупки пакета акций необходимо за 30 дней до его приобретения письменно оповестить об этом акционерное общество и Государственную комиссию по ценным бумагам фондового рынка Украины, а также опубликовать эту информацию в официальных печатных органах;
- нововведения в этом законе позволяют эффективно противодействовать рейдерским атакам и захвату компаний;
- введена новая процедура проведения сборов акционеров и введена бездокументарная форма оборота акций;

Совершенствования процедуры управления акционерного общества, позволяет быстрее принимать решения по важным вопросам деятельности, для этого необходимо подать письменное уведомление о проведении общего собрания, срок которого сокращен до 30 дней.

Закон обеспечивает оперативность принятия предприятием соответствующих решений, а уведомление бирже, публичные акционерные общества, обеспечивает публичность деятельности.

Закон позволяет устанавливать принцип общедоступности информации о деятельности акционерного общества, что устраняет возможность акционеров и правления злоупотреблять своими правами.

Введена процедура заочного голосования акционеров на общих собраниях, что призвано способствовать повышению эффективности деятельности акционерного общества.

Таким образом, главными задачами закона упрощение процедуры функционирования акционерного общества и защита прав миноритарных акционеров.

Закон в целом отвечает международным стандартам и окажет значительное влияние на развитие экономики на долгосрочной перспективе.

Литература:

1. Закон Украины «Об акционерных обществах» N 50-51 от 01.01.2012
2. Газета "Все о бухгалтерском учете" // режим доступа [http://www.vobu.com.ua/rus/news/view/10361]

Науковий керівник: ст. викладач Просянюк Н.О

Григорьева О.В.

Отражение общепроизводственных расходов в налоговом учете в связи с изменениями в НКУ

В 2011г. в порядке отражения в налоговом учете общепроизводственных расходов произошли существенные изменения. Еще совсем недавно Налоговым Кодексом было установлено, что себестоимость изготовленных и реализованных товаров, выполненных работ, оказанных услуг состоит из расходов, прямо связанных с производством (выполнением, предоставлением услуг), а именно:

- прямых материальных затрат;
- прямых затрат на оплату труда;
- амортизации производственных основных средств и нематериальных активов, непосредственно связанных с производством товаров, выполнением работ, оказанием услуг;
- стоимости приобретенных услуг, прямо связанных с производством товаров, выполнением работ, оказанием услуг;
- прочих прямых расходов [2].

При этом общепроизводственные расходы, которые считаются не прямыми, а косвенными расходами, включали в состав прочих расходов и не относили к себестоимости. Общепроизводственные расходы как прочие расходы тогда можно было признавать расходами того отчетного периода, в котором они были осуществлены. Однако с 1 августа 2011 года законодательство внесло изменения в Налоговый кодекс, тем самым приблизив нормы НКУ к положениям (стандартам) бухгалтерского учета.

С 01.08.2011 г. Законом Украины от 07.07.11р. № 3609-VI «О внесении изменений в Налоговый кодекс Украины и некоторые другие законодательные акты Украины по совершенствованию отдельных норм Налогового кодекса

Україны» внесены изменения в формирование себестоимости изготовленных и реализованных товаров, выполненных работ, оказанных услуг [5]. В состав себестоимости добавились общепроизводственные расходы, которые относятся на себестоимость изготовленных и реализованных товаров, выполненных работ, оказанных услуг в соответствии с положениями (стандартами) бухгалтерского учета.

Таким образом, с 01.08.2011 г. общепроизводственные расходы включаются в себестоимость, а не в состав прочих расходов, как было раньше. До этих изменений в составе налоговой себестоимости учитывали только прямые затраты, а вся сумма понесенных предприятием общепроизводственных расходов включалась в налоговые расходы в составе прочих расходов.

Также, произошли некоторые изменения в составе налоговых общепроизводственных расходов. Ранее эти расходы устанавливались пп.138.10.1 п. 138.10 ст. 138 Налогового кодекса. Сегодня Законом № 3609 этот подпункт исключен, но появился новый пп. 138.8.5 с двумя уточнениями:

1) в состав общепроизводственных расходов включаются расходы на страхование в соответствии с Законом Украины № 1057 «О негосударственном пенсионном обеспечении», страхование по долгосрочным договорам страхования жизни работников аппарата управления цехами, участками, рабочими и работников аппарата управления производством в пределах, определенных абзацами вторым и третьим п. 142.2 ст. 142 Налогового кодекса [6].

2) нормы естественной убыли по недостаткам незавершенного производства, недостаткам и потерям материальных ценностей в цехах должны утверждаться центральными органами исполнительной власти. Раньше они утверждались отраслевыми министерствами.

Переменные общепроизводственные расходы распределяют на каждый объект затрат с использованием базы распределения, исходя из фактической мощности отчетного периода.

Постоянные общепроизводственные расходы распределяют на каждый объект затрат с использованием базы распределения при нормальной мощности, а нераспределенные постоянные общепроизводственные расходы относят к себестоимости реализованной продукции в периоде их возникновения [1].

Переменные и постоянные распределенные общепроизводственные расходы относят на счет 23: Дт23Кт91

Постоянные нераспределенные – относят напрямую к счету 90: Дт90 Кт 91.

Анализируя П(с)БУ 1 «Общие требования к финансовой отчетности» видно, что отчетным периодом для составления финансовой отчетности является календарный год и информацию предоставляют нарастающим итогом раз в квартал. Однако практика показывает, что общепроизводственные расходы распределяют по результатам месяца для оценки общепроизводственных затрат отчетного периода, с целью принятия управленческих решений на следующий отчетный период.

Литература:

1. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 16 «Расходы»;
2. Налоговый кодекс Украины с изменениями от 22.12.2011;
3. <http://www.vobu.com.ua/>;
4. <http://www.dtkt.com.ua/>;
5. Закон Украины от 07.07.11р. № 3609-VI «О внесении изменений в Налоговый кодекс Украины и некоторые другие законодательные акты Украины по совершенствованию отдельных норм Налогового кодекса Украины»;
6. Закон Украины № 1057 «О негосударственном пенсионном обеспечении»;
7. План счетов.

Науковий керівник: ст.викладач Просянюк Н.О

Дашковський О.С.

Дослідження поняття «економічна безпека підприємства»

Нестабільне фінансово-економічне середовище, в якому сьогодні функціонують підприємства, має негативний вплив на потенціал промислових підприємств: скорочуються (або взагалі припиняються) інвестиції в процесні і продуктивні інновації, старіє і зношується основний капітал, виснажуються науково-технічні заділи, йдуть найбільш кваліфіковані і молоді працівники і т. д. Перед підприємствами виникає актуальне завдання внутрішньої самооцінки і прогнозування свого стану з точки зору виконання властивих їм виробничих функцій, вжиття заходів захисту цих функцій, тобто забезпечення економічної безпеки виробництва від різних проявів зовнішнього і внутрішнього походження, що впливають на потенціал підприємства, створення системи моніторингу індикаторів безпеки, обґрунтування і встановлення їх порогових значень, вжиття заходів протидії загрозам. Проблеми власної економічної безпеки виникають перед кожним підприємством не тільки в кризові періоди, а й при роботі в стабільному економічному середовищі, комплекс розв'язуваних при цьому цільових завдань має істотну відмінність. В режимі сталого функціонування підприємство при вирішенні завдань своєї економічної безпеки акцентує головну увагу на підтримці нормального ритму виробництва і збуту продукції, на запобіганні матеріального та / або фінансового збитку, на недопущенні несанкціонованого доступу до службової інформації і руйнування комп'ютерних баз даних, на протидії недоброчесній конкуренції і кримінальним проявам. Виробнича сфера ефективно працюючого підприємства, якщо вона своєчасно піддається необхідній модернізації, не є джерелом економічного неблагополуччя (економічної небезпеки) як для колективу підприємства і його власника, так і для тих агентів ринку, які користуються продукцією підприємства, тобто його суміжників і споживачів.

У кризові періоди розвитку найбільшу небезпеку для підприємства

представляє руйнування його потенціалу (виробничого, технологічного, науково-технічного та кадрового), як головного чинника життєдіяльності підприємства, його можливостей. При цьому умови господарювання такі, що не забезпечується здатність потенціалу до відтворення. Ресурси для цього підприємство може здобувати тільки виходячи з результатів своєї діяльності (точніше - амортизаційних відрахувань і прибутку), а також за рахунок позикових коштів. Обидва ці джерела інвестицій у кризовій ситуації у підприємства, як правило, виявляються перекриті.

Метою даної роботи є комплексне дослідження поняття економічної безпеки підприємства і проведення аналізу розуміння її сутності.

В даний час більшість промислових підприємств, працюючи в нестабільному економічному середовищі, є збитковими, переживає глибокий спад виробництва і знаходиться в критичному або банкрутному стані. Причин депресивного розвитку багато, але головні з них криються в інерції сформованої структури виробництва, його технологічної відсталості і фізичному зносі основних фондів, у відсутності пріоритетів державної науково-промислової політики, визначення яких дозволило б провести необхідну реструктуризацію потужностей, в умовах господарювання, що склалися в результаті неефективних, з точки зору реального сектора економіки, перетворень, не дозволяють підприємствам заробляти кошти на модернізацію.

Таке їхнє становище представляє певну небезпеку як для економіки та соціальної стабільності в регіоні і суспільстві в цілому, так і для потенціалу і колективу кожного конкретного підприємства. Адже промислове підприємство, будучи основним структуроутворюючим елементом економіки, виконує не лише виробничу функцію, але і дає засоби до існування багатьох людей, пов'язаних з ним, тобто несе певну соціальне навантаження і відповідальність. Стабільне функціонування, зростання економічного потенціалу будь-якого підприємства, в умовах ринкових відносин багато в чому залежить від наявності надійної системи економічної безпеки. Сучасне підприємство перебуває в умовах безперервного зміни зовнішнього середовища його існування. Ця нестабільність вимагає від господарюючих суб'єктів постійної адаптації, зокрема пошуку нових і вдосконалення вже відомих засобів забезпечення системи економічної безпеки заради досягнення економічної та соціальної мети діяльності підприємства. В економічній літературі багато уваги приділяється розгляду тих чи інших аспектів проблеми економічної безпеки підприємства. Серед останніх досліджень варто відзначити роботу авторів: Д. Ковальова [3], В. П. Пономарьова [12], О. М. Ляшенко [7], В. В. Шликова [4], Н. Й. Реверчук [10], О. В. Ареф'евой [1], Т. С. Клебанова [2]. Більшість вчених свої дослідження присвячували або аналітичному огляду негативів, що відбиваються на економічній безпеці, або прогностичним підходам, до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища підприємств. До найбільш вагомих наукових результатів можна віднести такі: розробки понятійного апарату теорії економічної безпеки, визначення основної складової економічної безпеки підприємства, класифікація загрози, формування механізмів забезпечення економічної безпеки, пропозиції щодо критеріїв оцінки стану економічної безпеки підприємства та інші [4].

До дискусійних питань можуть бути віднесені наступні: практично відсутній

єдиний підхід до розуміння самої категорії «економічна безпека підприємства»; не завершена розробка науково обґрунтованої класифікації загрози економічної безпеки на мікроекономічному рівні; лише частково сформульовані принципи управління станом економічної безпеки підприємств; остаточно не відпрацьований механізм управління станом економічної безпеки підприємства [4].

Серед вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів немає єдиного визначення терміна «економічна безпека». Разом з тим, принципові розбіжності в підходах до трактування змісту даної економічної категорії не спостерігаються. Найбільш поширеним є визначення економічної безпеки підприємства (ЕБП) як стану ефективного використання його ресурсів (капіталу, персоналу, інформації і технології, техніки та устаткування, прав) та існуючої ринкової можливості, що дозволяє запобігати внутрішні і зовнішні негативні впливи (погрози) і забезпечити його тривале виживання і стійкий розвиток на ринку відповідно до обраної місії. Розглянемо також інші підходи до визначення цього терміна. І. І. Цігілік вважає, що економічної безпеки - це такий стан корпоративних ресурсів (капіталу, персоналу, інформації, технології і техніки, устаткування, прав) і підприємницької можливості, при якому гарантується максимально ефективно їх використання для забезпечення стабільного функціонування та динамічного науково-технічного і соціального розвитку, запобігання внутрішніх і зовнішніх негативних впливів (загроз) [10]. С. Н. Ільшанко трактує економічної безпеки як «стан ефективного використання його ресурсів і існуючої ринкової можливості, що дозволяє запобігати внутрішні і зовнішні загрози і забезпечує його тривале виживання і стійкий розвиток на ринку відповідно до обраної місії» [6]. Олійник О. А.: «економічної безпеки – це стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів для запобігання загрози і для забезпечення стабільного функціонування підприємства в сьогоденні і майбутньому [11]. Д. Ковальов, Т. Сухорукова: «економічної безпеки – це захищеність діяльності підприємства від негативного впливу зовнішнього оточення, а також здатність своєчасно усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, які не відображаються негативно на його діяльності [3]. Раздіна Є. В.: «економічної безпеки - це комплекс заходів, що сприяють підвищенню фінансової стійкості суб'єктів господарювання в умовах ринкової економіки, що захищають їх комерційні інтереси від впливу негативних ринкових процесів [9]. Бендик М. А.: «економічної безпеки – це захищеність науково-технічного, технологічного, виробничого і кадрового потенціалу підприємства від прямої (активної) або непрямий (пасивної) економічної загрози, наприклад, пов'язаних з неефективною науково промисловою політикою держави або формуванням несприятливої зовнішньої середовища, і здатність, до його відтворення [5]. Економічної безпеки являє собою універсальну категорію, яка відображає захищеність суб'єктів соціально-економічних відносин на всіх рівнях, починаючи з держави і закінчуючи кожним її громадянином. Зміст даного поняття містить у собі систему засобів, які забезпечують конкурентоспроможність і економічну стабільність підприємства, а також сприяють підвищенню рівня добробуту робітників, і тільки при здійсненні в необхідному обсязі зазначених дій можна буде досягти належного рівня економічної безпеки підприємства [1].

Серед проблем, які постають перед підприємствами на шляху до досягнення прийняттого рівня економічної безпеки, існують наступні [4]:

– переважна використання реактивного підходу, тобто очікування негативного впливу загрози і вже наступні заходи по ліквідації наслідків замість передчасного аналізу можливих шляхів уникнення цього впливу;

– необхідність підвищення якості збору інформації не тільки про конкурентів, а й про стан власної діяльності, яка включає, в першу чергу, визначення мети і стратегії підприємства;

– недостатнє застосування аналізу витрат підприємства на економічну безпеку;

– нехтування наявною можливістю підприємства та напрямки всієї системи економічної безпеки на роботу із загрозою;

– недосконалість законодавчої бази з даного питання, відсутність чіткого визначення прав та обов'язків підприємств і держави в цій сфері, що призводить до використання неправомірних заходів і байдужості держави або неможливості її впливу.

Проведене дослідження дозволило авторам прийти до наступних висновків:

– економічна безпека підприємства – це комплекс заходів, які сприяють підвищенню захищеності діяльності підприємства від негативного впливу зовнішнього оточення, а також здатність своєчасно усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, які не відображаються негативно на його діяльності.

Література

1. Ареф'єва О. В. Научная основа формирования экономической безопасности предприятий / О. В. Ареф'єва. Негосударственная система безопасности предпринимательства как субъект национальной безопасности Украины: Сб. мат. наук.-практ. конф., К., 16 – 17 мая в 2001 г.– К. Изд-во Европейского ун-ту финансов, информационной системы, менеджмента и бизнеса, 2003.– С. 49 – 53.
2. Клебанова Т. С. Модели оценки, анализа и прогнозирования экономической безопасности предприятия / Т. С. Клебанова, Е. А. Сергиенко. Бизнес Информ.– 2006.– № 8.– С. 65 – 72.
3. Ковалев Д. Экономическая безопасность предприятия / Д.Ковалев, Т. Сухорукова Экономика Украины.– 2005.– № 10.– С. 48 – 52.
4. Козаченко Г. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения / Г. В. Козаченко, В.П.Пономарев, О. М.Ляшенко: [Монография].– К.: Либра, 2003.– 280 с.
5. Кракос Ю. Б. Подход к оценке уровня финансовой составляющей экономической безопасности предприятия // Экономика, финансы и право.– 2006.– № 12.– С. 7 – 12.
6. Лабунская С. В. Особенности количественного определения уровня внутренних

- угроз экономической безопасности деятельности предприятия / С. В.Лабунская, Е. В. Прокопишина. Бизнес Информ.– 2007.– № 11.– С. 97 – 102.
7. Ляшенко О. М. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения / О. М.Ляшенко: [Монография].– К.: Либра, 2003.– 280 с.
 8. Пономарев В.П. Формирование механизма обеспечения экономической безопасности / В.П.Пономарев: Автореф. дис. канд. экон. науки.: 08.06.01 / Восточноукраинский государственный университет, Луганск, 2000.– 27 с.
 9. Раздина Е. В. Экономическая безопасность: сущность и тенденции развития / Е. В. Раздина: Диссертаци на соискание учетной степени канд.экон.наук: 08.00.01. Автореф.– М., 1998.– 22 с.– В надзаг.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Библиогр.: с. 22.
 10. Цигилик И. И., Паневник Т. М. Экономическая безопасность предприятия в системе внутреннего экономического механизма / И. И.Цигилик, Т. М. Паневник. Экономика.– 2007.– № 8.– С. 3 – 5.
 11. Экономическая и национальная безопасность: Учебник для студентов ВУЗов, обучающихся по специальности «Нац. экономика» и др. эконом. специальностям / Под ред. Е. А. Олейникова; Росс. эконом. акад. им. Г. В. Плеханова.– М.: Экзамен, 2005.– 766 с.

Науковий керівник: д.е.н., проф. Філіппова С.В.

Жулиф В.Р.

Особенности общей системы налогообложения и упрощенной в условиях внедрения Налогового кодекса Украины

Прежде всего, стоит начать с базиса, то есть с самого понятия "налоговая система". Согласно ст.2 ЗУ "О системе налогообложения", который в настоящее время является не действительным, так как его заменил Налоговый кодекс Украины (НКУ), вступивший в силу 01.01.2012:

"Совокупность налогов и сборов (обязательных платежей) в бюджеты и государственные целевые фонды, изымаемые в установленном законом Украины порядке, составляет систему налогообложения"[1,2].

В НКУ предлагается 2 основных вида системы налогообложения: общая и упрощенная.

Большинство предприятий в Украине находятся на общей системе налогообложения. Такое юридическое лицо является плательщиком как налога на прибыль, так и других налогов (НДС, экологический налог, налог на землю, налог за специальное использование воды, акцизный сбор и другие виды налогов и

сборов в зависимости от того, какими видами деятельности данное юридическое лицо занимается) [1, ст.9]. На 01.01.2012 ставка налога на прибыль снизилась с 23% до 21%.

Также, кроме перечисленных выше налогов, юридическое лицо обязано удерживать и перечислять в бюджет с заработной платы своего наемного персонала налог на доходы физических лиц (НДФЛ) в размере 15%, но если заработная плата превышает десятикратный размер минимальной заработной платы (на 01.04.2012 по 30.06.2012 – размер минимальной заработной платы составляет – 1094 грн.), то ставка налога составляет 17% от суммы превышения [1, ст.167].

Что касается упрощенной системы налогообложения, то основная идея, лежащая в основе ее внедрения, заключается в уменьшении как налоговой, так и бухгалтерской нагрузки.

Такой системой в большей степени пользуются небольшие предприятия, среднесписочная численность работников не превышает – 50 человек и при этом объем годового дохода не превышает 5млн. грн. [1, ст.291.4 п.4]

В упрощенной системе предусматривается 2 варианта уплаты единого налога:

- 3% от дохода, в случае уплаты НДС в соответствии с НКУ;
- 5% от дохода, в случае включения НДС в состав единого налога.

Плательщик единого налога освобождается от уплаты следующих обязательных платежей:

- налога на прибыль предприятия;
- НДС, только если юридическое лицо не платит единый налог по ставке 3%;
- земельного налога, кроме земельного налога за участки, не используемые ими для осуществления хозяйственной деятельности;
- сбора за осуществление некоторых видов предпринимательской деятельности;
- сбора на развитие виноградарства, садоводства и хмелеводства.

Выше перечисленная характеристика дает общее представление об обеих системах налогообложения в Украине. Но каждая из них имеет свои тонкости и нюансы. С первого взгляда упрощенная система более предпочтительна потому, что на общих основаниях у юридического лица возникают трудности в ведении бухгалтерского и налогового учета.

Но однозначно отдать предпочтение упрощенной системе налогообложения нельзя, так как постоянно происходят изменения, дополнения и уточнения, что не всегда в пользу юридического лица.

В независимости от выбранной системы налогообложения предприятие не освобождается от уплаты Единого социального взноса (ЕСВ), размер которого зависит от класса профессионального риска, всего их предусмотрено 67 и размер ЕСВ колеблется от 36,76% до 49,7%.

Переход на упрощенную систему налогообложения осуществляется на основании ст.298.1.4 НКУ, согласно которому переход может быть выполнен один

раз за календарний рік, посредством подачі заявлення в орган Государственной Налоговой Службы не позднее, чем за 15 календарных дней до начала следующего календарного квартала. К поданному заявлению прикрепляется расчет дохода предприятия за предыдущий календарный год, который определит, выполняются ли требования для перехода на упрощенную систему [1].

Выбор системы налогообложения должен осуществляться с учетом специфических особенностей предприятия, какими видами деятельности оно занимается и его годовой доход. Столь тяжелое бремя чаще всего ложится на плечи директора, от правильного, взвешенного решения которого зависит последующая налоговая нагрузка на предприятие.

Литература:

1. Налоговый кодекс Украины от 2.12.2010 №2755-17.
2. Закон Украины "Об оплате труда" от 24.03.1995 № 108/95-ВР с изменениями и дополнениями.

Науковий керівник: ст.викладач Просянюк Н.О

Замула Н. М.

Поняття та порядок визначення і обліку фінансового результату в умовах зміни законодавства

Найважливішим показником ефективної діяльності підприємства є фінансовий результат. Визначення та порядок розрахунку і обліку фінансового результату регламентується:

- Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV;
- Податковим Кодексом України;
- Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»;
- Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»;
- Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.

Фінансовий результат – це прибуток або збиток який отримує господарюючий суб'єкт внаслідок своєї діяльності.

Фінансовий результат – це вираз в грошовій формі результату господарської діяльності підприємства, зіставляючи отримані доходи з витратами. Він може бути як позитивним (прибуток), так і негативним (збиток) [4].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» фінансовий результат (прибуток або збиток) повинен визначатися і відображатися в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності згідно з принципом нарахування та відповідності доходів та витрат [1].

Отже, для визначення фінансових результатів звітного періоду необхідно зіставляти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

Тобто, якщо доходи суб'єкта господарської діяльності перевищують витрати, що були здійснені для отримання цих доходів, то він отримує позитивний фінансовий результат (прибуток), у разі, коли витрати більші за доходи господарюючий суб'єкт отримує негативний фінансовий результат (збитки) [1].

Як економічна категорія фінансові результати визначається як різниця між сукупною виручкою та сукупними витратами підприємства. Перевищення валових сукупної виручки над сукупними витратами стає можливим завдяки створення додаткової вартості. Закон додаткової вартості діє всіх стадіях виробничого процесу. Таким чином, основоположними поняттями фінансових результатів як економічної та бухгалтерської категорії є поняття доходів і витрат.

Згідно П(С) БУ 3 «Звіт про фінансові результати»:

– витрати - зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками) за звітний період.

– доходи - збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, що приводять до зростання власного капіталу (окрім зростання капіталу за рахунок внесків власників) за звітний період [2].

У бухгалтерському обліку фінансовий результат визначається на підставі П(С)БО №3 «Звіт про фінансові результати», згідно якого чистий прибуток підприємства визначається впродовж звітного періоду і включає прибуток, отриманий від всіх видів діяльності [4].

У бухгалтерському обліку для визначення результатів діяльності використовують рахунок 79 «Фінансові результати», по кредиту якого відображається сума чистих доходів, а по дебету – суми витрат в порядку закриття рахунків витрат, а також сума податку на прибуток [4].

Фінансовий результат розділяється на:

- фінансовий результат до оподаткування (ФР до оподаткування) ;
- фінансовий результат після оподаткування.

Фінансовий результат (прибуток) до оподаткування визначається як різниця між чистим доходом і понесеними сукупними витратами.

Чистий дохід (ЧД) у свою чергу, визначається різницею між отриманими доходами (ВД) і непрямими податками (ПДВ, акциз і ін.).

$$\text{ЧД} = \text{ВД} - \text{ПДВ} - \text{Акциз} - \text{Інші податки} ; \quad (1)$$

$$\text{ФР до опод} = \text{ЧД} - \text{Вс} ; \quad (2)$$

де Vc – витрати сукупні, які включають рахунки: 90, 92, 93, 94, тощо.

Для визначення чистого прибутку визначається *податок на прибуток (ПП)*:

$$\text{ПП} = \text{Оп.о} * \text{Сп} = \text{ФР до опод} * 0,21 ; \quad (3)$$

де Оп.о. - об'єкт оподаткування;

Сп – ставка податку на прибуток, 21%.

Чистий прибуток (ЧП) – це різниця між прибутком оподаткування (*ФР до опод.*) і податком на прибуток (ПП).

$$\text{ЧП} = \text{ФР до опод} - \text{ПП} ; \quad (4)$$

Рахунок 79 «Фінансові результати» закривається на рахунок 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» і таким чином сальдо по цьому рахунку відсутнє.

Чистий прибуток або збиток - відображається на рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)» - по кредиту - прибуток, по дебету – збиток.[4]

Показник фінансового результату визначається як в бухгалтерському, так і в податковому обліку.

У відповідності з ПКУ (розділ III «Податок на прибуток»), прибуток обчислюється шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг і суму інших витрат звітного податкового періоду. [5, ст.134.1.1]

До прийняття ПКУ, у бухгалтерському і податковому обліку при визначенні податку на прибуток виникали різниці, у зв'язку з неоднаковими методами визначення доходів і витрат.

Прийняття Податкового Кодексу привело до гармонізації податкового та бухгалтерського обліку.

Докорінних змін зазнала методологія обчислення доходів та витрат - перейшли від правила «першої події» до методу співставлення або відповідності.

Доходи і витрати розраховуються при обчисленні об'єкту оподаткування у момент їх виникнення незалежно від періоду надходження або сплати грошових коштів. Відповідно в дохід не входять суми отриманих авансів, а у витрати – сплачені передоплати.

Важливим є те, що приріст (убуток) запасів розраховувати не треба.

Крім того змінено принцип визначення прибутку – об'єкту оподаткування (ОО):

– до прийняття ПКУ по Закону №334:

$$OO = \text{валові} \text{ _ } \text{доходи} \text{ - валові} \text{ _ } \text{витрати} \text{ - амортизація} \text{ _ } \text{я} ; \quad (5)$$

– згідно ПКУ:

$$OO = \text{доходи} \text{ - собівартість} \text{ _ } \text{реалізації} \text{ - інші} \text{ _ } \text{витрати} ; \quad (6)$$

Собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг для цілей розділу III ПКУ – витрати, що прямо пов'язані з виробництвом та/або придбанням реалізованих протягом звітного податкового періоду товарів, виконаних робіт, наданих послуг, які визначаються відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку [5].

Класифікація основних засобів приближена до бухгалтерського обліку груп класифікації – 16 замість 4 (145.1);

Тепер за кожною групою закріплені не норма амортизації, а мінімально допустимі строки корисного використання (встановлюється наказом по підприємству – при зарахуванні на баланс), (145.1.2). Амортизація нараховується щомісячно, а не щоквартально (146.3). Нараховують амортизацію - по кожному об'єкту(146.3).

Отже, після зміни законодавства України податковий облік значно наблизився до бухгалтерського обліку, що є дуже важливим та сприятиме спрощенню розрахунку фінансового результату у податковому обліку та наближенню його величини у податковому і бухгалтерському обліку. Адже, фінансовий результат є одним з найважливіших економічних показників, який узагальнює усі результати господарської діяльності та надає комплексної оцінки ефективності цієї діяльності.

Література:

1. Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансовий результат»
3. Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»
4. Просянюк Н.О., Ананська М.О., Кирсанова В.В., Станіславик О.В. Бухгалтерський облік. Теоретичні основи. Навчальний посібник. За редакцією д.е.н., професора Філіппової С.В. – Х: Бурун Книга, 2010.-240с.
5. Податковий Кодекс України, Розділ III «Податок на прибуток» – Х: „Одіссей”, 2011.

Науковий керівник: ст. викладач Ананська М.О.

Каба А.В., Петрова Л.С.

Сутність інтелектуальних активів підприємства та засади їх обліку

Огляд наукових статей і практичних журналів вказує на те, що останнім часом все більша увага в дослідженнях вчених – економістів привертається до питань управління інтелектуальними активами та його обліково – аналітичного забезпечення. До теперішнього часу визначення сутності та складу інтелектуальних активів є предметом дискусії, оскільки вони не закріплені жодним законодавчим документом.

Термін «інтелектуальні активи» (intellectual assets) почали використовувати в кінці ХХ століття, після створення Конвенції про утворення Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Починаючи з 1990-х років розпочалися розробки схем (методів) управління інтелектуальними активами.

Розглянемо докладніше, які визначення інтелектуальних активів підприємства використовуються у наукових працях відомих вчених. Так, С.В. Хомич вважає, що «інтелектуальний актив – це інтелектуальний ресурс, який підприємство поставило на бухгалтерський облік, перетворивши таким чином на свою власність. Ключовим моментом тут є володіння підприємством цим ресурсом. Якщо знання не формалізовані (не відокремлені від індивіда), то вони залишаються в складі людського капіталу і не можуть перетворитися на актив. Інтелектуальні активи – це частина нематеріальних активів підприємства, які мають відношення до інтелекту та інтелектуального капіталу» [1, с. 4].

Г.Л. Ступнікер наголошує, що «інтелектуальні активи – це ідентифіковані, оцінені та відображені у балансі підприємства складові інтелектуального капіталу» [2]. Згідна з ним і А. М. Лялюк, яка дає таке визначення: «Інтелектуальний актив – це та частина інтелектуального капіталу (інтелектуального ресурсу), котру організації вдалося визначити, записати і занести в певний реєстр» [3, с. 76].

В. Базилевич та В. Ільїн також зазначають, що «інтелектуальні активи – термін, що використовують для позначення нематеріальних об'єктів, які ідентифіковані, описані та занесені до визначеного реєстру організації. Тобто це зафіксований, задокументований інтелектуальний капітал, доступний для співробітників організації. Будучи важливою складовою інтелектуального капіталу, інтелектуальні активи не вичерпують його структуру» [4].

С. Ф. Легенчук вважає інтелектуальний капітал сукупністю наявних на підприємстві інтелектуальних активів, за допомогою яких підприємство отримує конкурентні переваги на ринку [5, с. 32]. І. В. Жураковська зазначає, що «з позиції обліку інтелектуальні активи повинні дорівнювати інтелектуальному капіталу, якщо останній виділяти у складі пасивів підприємства» [6, с. 333].

О. Б. Бутнік – Сіверський вважає, «інтелектуальні активи – це вартість інтелектуальних ресурсів, які в господарському обігу приймають форму нематеріальних активів. Це вартість об'єктів права інтелектуальної власності» [7].

Як бачимо, інтелектуальні активи порівнюються із такими подібними поняттями, як інтелектуальний капітал, інтелектуальні ресурси, інтелектуальна власність, нематеріальні активи. При цьому, деякі вчені вважають, що інтелектуальні активи – це частина інтелектуального капіталу, а деякі, що інтелектуальні активи – це частина нематеріальних активів.

В категоріях бухгалтерського обліку інтелектуальний капітал розглядається як інтелектуальні активи. Р. Романів розглядає таку структуру інтелектуальних активів:

- 1) ринкові активи – нематеріальні активи, пов’язані з ринковими операціями;
- 2) інтелектуальна власність як актив – патенти, авторські права, торгові марки, ноу-хау;
- 3) людські активи – знання, навички, досвід, які використовуються індивідуумом для отримання доходу;
- 4) інфраструктурні активи – технології, взаємозв’язок з клієнтами [8, с. 391].

Важливим об’єктом інтелектуальних активів підприємства можна назвати гудвіл. Відповідно до П(С)БО 19 “Об’єднання підприємств” гудвіл – це перевищення частки придбання над справедливою вартістю ідентифікованих активів і зобов’язань на дату придбання. Тобто за стандартами гудвіл набуває ознак активу з можливістю його достовірної оцінки лише в разі придбання підприємства як цілісного майнового комплексу. Проте він створюється підприємством впродовж його функціонування на основі знань, зв’язків, сучасних інформаційних, виробничих і збутових технологій та інших чинників його майбутніх переваг.

В національних стандартах бухгалтерського обліку поняття «інтелектуальний капітал» та «інтелектуальні активи» не знайшли свого відображення. Інтелектуальні активи представлені в бухгалтерському обліку у вигляді нематеріальних активів та гудвіла, облік яких регламентується П(С)БО 8 та П(С)БО 19, відповідно.

Основна проблема обліку інтелектуальних активів полягає в тому, що існуючі положення (стандарти) бухгалтерського обліку не дозволяють достовірно та повно відображати в фінансовому обліку всі складові інтелектуальних активів (наприклад, цінність клієнтської бази та кваліфікованого персоналу). Проте, в сучасних умовах існує нагальна потреба визначення методики оцінки та обліку інтелектуальних активів підприємства з метою підвищення його конкурентоспроможності, формування адекватної ринкової вартості та визначення інвестиційної привабливості підприємства.

Література:

1. С.В. Хомич. Проблема виміру та обліку інтелектуального капіталу./ С.В.Хомич; Рівненський державний гуманітарний університет. – 2011. – 7 с./ Матеріали I Міжнародної науково – практичної Internet – конференції. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://mev-hnu.at.ua/load/mizhnarodna_naukovo_praktichna_internet_konferencija/5_mekhanizm_e

fektivnogo upravlinnja personalom pidpriemstv za umov suchasnogo rozvitku rinku
praci/6-1-0-34

2. Ступнікер Г.Л. Інститут безперервної фахової освіти ПДАБА, Україна. - Застосування управлінського підходу до формування і оцінки інтелектуального капіталу підприємства [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.confcontact.com/2009ip/stupnik.php>
3. Лялюк А.М. Маркетингове забезпечення управління інтелектуальними активами підприємства // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2010. - № 20. – с. 75-78
4. Базилевич В.Д., Ільїн В.В. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку. – К.: Знання-Прес, 2008. – 678 с.
5. Легенчук С.Ф. Бухгалтерське відображення інтелектуального капіталу: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / С.Ф. Легенчук. – Житомир: 2006. – 264 с.
6. Жураковська І. В. Результати інтелектуальної діяльності як ресурси, активи, власність та капітал підприємства: обліковий аспект / І. В. Жураковська // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2009. – №647. – С. 331-336.
7. Бутнік – Сіверський О.Б. Евристика в інтелектуальній економіці або формування інноваційного підприємництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ipdo.kiev.ua/files/articles/>.
8. Романів Р. Оцінка інтелектуального капіталу та її застосування в управлінських концепціях епохи глобалізації економіки / Р. Романів // Економічний аналіз. – 2008. – Випуск 2. – С. 390–392.

Кирилюк О.С., к.е.н., доц. Дейніс Л.М.

Вплив прогнозування фінансового потенціалу аграрних підприємств на розвиток південного регіону України

Одним з актуальних питань регіонального розвитку України в 21 столітті, яке потребує постійної уваги, є управління розвитку ринкових відносин. Взагалі, процес потребує комплексного вирішення економічних, виробничих, екологічних і соціальних проблем розвитку та розміщення продуктивних сил у регіоні. Тобто, ми маємо зв'язок з основними видами ресурсів регіону, до яких належить: людські; природно-сировинні, фінансові, інвестиційні, матеріально-технічні; земельні; майнові; інфраструктурні; організаційні, інформаційні, наукові; правові та підприємницькі.

Обґрунтування напрямів підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва належить до основних пріоритетів агропромислової політики в Україні, теоретично і практично значимих завдань економічної науки. В аграрному виробництві України є дві головні галузі — рослинництво і тваринництво і третя проміжна — кормо виробництво. Зернове господарство – основа аграрного сектора економіки Південного регіону України. Зерно є головним джерелом грошових надходжень та фінансовою базою аграрних підприємств. Рисівництво є складовою частиною агропромислового комплексу і має свої організаційно-економічні особливості. На сьогодні в Україні виробництвом рису займаються в Херсонській, Одеській областях та в Автономній Республіці Крим[1].

Розвиток АПК Південного регіону України є вкрай необхідним, оскільки даний район має великі перспективи і займає в економіці України досить важливе місце.

У Державній цільовій програмі розвитку українського села на період до 2015 року засвідчується, що підвищення ефективності сільського господарства є вкрай необхідним для забезпечення продовольчої безпеки й належності країни. Сільське господарство належить до провідних бюджетоутворювальних секторів економіки, надаючи до 15% ВВП. Саме в сільському господарстві створюється майже 50% фонду споживання населення. Більше ніж 4 млн. осіб з числа мешканців сільської місцевості зайняті в аграрному виробництві [2].

На сьогодні процес управління, планування, прогнозування фінансового потенціалу підприємств АПК Південного регіону є невідпрацьованим і потребує вдосконалення. Необхідно створити сучасні, більш удосконаленні розрахунки прогнозування фінансового потенціалу підприємств аграрного комплексу, які б сприяли розвитку регіону. Це можна зробити за рахунок вдосконалення діючих підходів до фінансового менеджменту. А саме, до прогнозування фінансового потенціалу підприємства, яке полягає у розробці прогнозу фінансових результатів діяльності, прогнозу руху коштів та прогнозного балансу активів та пасивів підприємства.

Дослідженню фінансового планування та прогнозування є ряд вчених у сфері фінансового менеджменту, таких як І.Бланк, М.Білик, Дж.К. Ван Хорн та ін. Однак, динамічні зміни в конкретному середовищі вимагають перегляду й удосконаленню окремих сформульованих раніше тверджень.

У сучасних умовах вирішення проблем розвитку агропромислового комплексу регіону потрібно враховувати такі чинники, як тенденції інноваційного розвитку аграрних підприємств, розвитку експортного потенціалу регіону, вплив міжгалузевої конкуренції на розвиток аграрного сектора економіки та ін.

Отже, підприємствам АПК враховуючи усі чинники, ризики та інші робочі фактори потрібно чітко визначення цілей і завдань фінансового прогнозу, що має бути відображене в конкретній цільовій функції прогнозу.

Між прогнозом і планом існують і розбіжності. Головна з них полягає в тому, що план має директивний, а прогноз — імовірний характер. Прогнозування й планування відрізняються й тим, що характеризують різні щаблі пізнання досліджуваного об'єкта, різні, хоча й взаємопов'язані, форми передбачення його

майбутнього стану [3]. За своєю економічною сутністю фінансові потоки агропромислового комплексу функціонують у вартісній формі постійних, стійких взаємозв'язків господарських одиниць, державних органів, домашніх господарств з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання ресурсів, товарів та послуг сільськогосподарського призначення. Таким чином, фінансові потоки безпосередньо пов'язані з економічним базисом агропромислової сфери, оскільки становлять функціональну детермінанту його ефективного та сталого зростання [4].

Основними функціями фінансового прогнозування є:

- науковий аналіз фінансових процесів і тенденцій;
- дослідження об'єктивного розвитку фінансів підприємств у конкретних умовах у певний період;
- оцінювання об'єкта прогнозування (величини капіталу, обсягу продаж, фінансових результатів, інвестицій, курсу цінних паперів, показників фінансового стану тощо);
- виявлення альтернатив розвитку фінансів підприємства;
- нагромадження наукового матеріалу для обґрунтованого вибору певних фінансових рішень [5].

До класифікаційних ознак фінансового прогнозування належать такі як : мета, зміст, характер оцінок, час та спосіб.

Треба відзначити, що фінансово-економічне становище більшості підприємств АПК є складним. Перспективи їх подальшого функціонування можна охарактеризувати як невиразні.

До напрямів подальшого мого дослідження входить дослідження рівня фінансового стану підприємств АПК на регіональному рівні й уточнити методику його розрахунку на перспективу та ін.

Література:

1. Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.07.02 / Р.В. Морозов; Миколаїв. держ. аграр. акад. — Миколаїв, 2002. — 16 с. — укр.
2. Н.К.Васильєва. Галузеві й регіональні аспекти інноваційно-інвестиційної моделі розвитку аграрних підприємств// Економіка агропромислового комплексу, —2011. —№3. —с.264—268.
3. Присенко Г.В., Є.І. Равікович. Прогнозування соціально –економічних процесів.: Навч. посіб.-К.: КНЕУ, 2005. —378с.
4. Гришова І.Ю., Галицький О.М.. Удосконалення механізму формування фінансових потоків АПК/ І.Ю.Гришова, О.М.Галицький// Облік і фінанси АПК.— 2011. —№ 3. — с.139 —143.
5. Т.О.Ставерська. Принципи і процедури фінансового планування і прогнозування на підприємстві// Держава та регіони. — 2011. —№5. — с.167—170.

к.е.н., доц. Ковтуненко К.В., Андрусак А.В.

Сучасні проблеми та перспективи розвитку аудиторської діяльності в Україні

Ринкова економіка вимагає певних змін в плануванні, обліку та контролі господарської діяльності, трансформації системи управління комерційними організаціями. Одним з інструментів ринкових перебудов діяльності комерційної організації є запровадження системи внутрішнього аудиту та використання послуг аудиторських фірм.

Слово “аудит” походить від латинського слова “audio” (він слухає, відповідно “auditor” – той, хто слухає)

Аудит – це основна форма економічного контролю в Україні. Основна функція аудиту це оцінка облікової та звітної інформації про фінансово-господарську діяльність підприємства.

Проблеми розвитку аудиту в Україні досліджували багатьма науковцями, зокрема такими як Ф.Ф. Бутинець, В.А. Кузьмін, В.В. Сопко, М.В. Кужельний, Г.М. Давидов, Н.В. Печенюк, та іншими. Багато з них відмітили, що аудит як наука, вже себе затвердив і за цією наукою буде майбутнє [2].

Відношення до аудиту в Україні за останні роки істотно змінилися. Переважна більшість аудиторів розцінюють ці зміни як негативні, оскільки з відміною обов’язкового аудиту для більшості суб’єктів підприємницької діяльності звузилось коло потенційних клієнтів, посилилась конкуренція між аудиторськими фірмами та знизився рівень доходності цього виду підприємництва.

На нашу думку, зазначені труднощі стали певним поштовхом до підвищення конкурентоспроможності аудиторських фірм, а саме: спонукали аудиторів до пошуку нових форм обслуговування клієнтів, підвищення якісного рівня аудиторських послуг, та сприяли очищенню аудиторського загалу від людей, які ставили прибутковість понад професійні стандарти.

Не зважаючи на зниження попиту на традиційні (для України) аудиторські послуги, а саме – підготовку аудиторського висновку стосовно звітності замовників (аудит річного звіту), відчувається наростаюча потреба в послугах нового типу, до яких можна віднести проведення аудиту за міжнародними стандартами, трансформація звітності українських підприємств та банків до міжнародних стандартів, консультаційні послуги у сфері управління економікою підприємств, економічний аналіз, впровадження комп’ютеризованих систем бухгалтерського обліку та деякі інші.

Крім того, є низка проблем які можна виділити у аудиторській діяльності України.

1. Значний негативний вплив «тіньового бізнесу»
2. Брак досвіду аудиторської діяльності

3. Недостатня кількість кваліфікованих аудиторських кадрів
4. Відсутність чіткої методики розрахування ціни на аудиторські послуги
5. Недостовірність інформації в аудиторських висновках.
6. Відсутність типових форм документів з аудиту;
7. Недостатня кількість методичних розробок з аудиторського контролю;
8. Відсутність методичних рекомендацій з питань комп'ютеризації аудиту тощо.

Головною проблемою сучасних аудиторських фірм треба виділити кваліфікацію аудиторів. Початок вирішення цього питання вже покладено.

Впровадження незалежного аудиту в Україні має великі переваги як для підприємств так і для самої країни.

1. Економія державних коштів на перевірки.
2. Надходження коштів у вигляді податків від аудиторських фірм.
3. Вільний вибір аудитора замовником
4. Незалежність, конкурентна боротьба, професіоналізм аудиторів, що сприяє підвищенню якості перевірок

Україна має мало досвіду у роботі аудиторської діяльності, тому виникає ціла купа проблем які треба вирішити найближчим часом:

- треба установити механізм ціноутворення на аудиторські послуги на підставі аналізу міжнародного досвіду с цього питання.
- треба розробити внутрішньо-фірмові методики аудиту та робочої документації.
- розробити методики аудиторської перевірки у розрізі галузей.
- «детінізація» економіки України, відповідно зі зменшенням обсягів «тіньового» бізнесу значення аудиту зростатиме.
- поглиблення співпраці професійних аудиторських організацій України з міжнародними та європейськими професійними організаціями бухгалтерів і аудиторів.

Головною проблемою треба виділити кваліфікацію аудиторів. Початок вирішення цього питання вже покладено.

Узагальнюючи все вище наведене, можливо зробити висновок, що аудиторська діяльність в Україні, не дивлячись на певні труднощі, має суттєві переваги та перспективи розвитку. Реалізація запропонованих пропозицій здатна забезпечити конкурентоспроможність аудиторських фірм, що відповідно сприяє ефективності контролю фінансової діяльності суб'єктів господарювання які потребують аудиторської перевірки.

Література:

1. Білуха М.Т. Бухгалтерська наука України в ХХІ столітті // Бухгалтерський облік і аудит. – 2001. – № 2. – С. 21–25.
2. Шульман М. К. Проблеми практичної реалізації принципу незалежності у діяльності аудитора [Текст] / М. К. Шульман // Аудитор України. – 2007. – №14. – С. 23-25.

3. Печенюк Н.В., Цебуляк В. Проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні [сайт <http://intkonf.org/>]
4. Усач Б.Ф. Проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні. Його сутність, мета і завдання.[сайт <http://www.readbookz.com/>]
5. Обнявко О.В., Кубік В.Д. Сучасний стан системи бухгалтерського обліку і аудиту та перспективи його розвитку [сайт <http://www.5dp.com.ua/>]

к.е.н., доц. Котова М.В.

Перспективи розвитку пайових інвестиційних фондів в формуванні доходів приватних осіб

Пайові інвестиційні фонди сьогодні надають приватним особам можливість об'єднувати навіть незначні заощадження і колективно їх інвестувати, сприятимуть акумуляції та перерозподілу фінансових ресурсів у реальний сектор економіки.

В Україні пайові інвестиційні фонди почали функціонувати після прийняття Закону України „Про інститути спільного інвестування” [1]. Згідно закону, пайовий інвестиційний фонд не є юридичною особою, створюється за ініціативою компанії з управління активами шляхом придбання інвесторами випущених інвестиційних сертифікатів.

Кожний з інвестиційних фондів розрахований на свого інвестора. Існує декілька параметрів при виборі інвестором інвестиційного фонду – сума інвестування, інвестиційний горизонт та інвестиційна стратегія фонду, яка визначається співвідношенням прийнятого ризику до очікуваної доходності. Доход приватних осіб - інвесторів складається з приросту вартості цінних паперів фонду. Реалізувати дохід інвестор може при продажу належних йому інвестиційних сертифікатів.

В усьому світі інвестиційні фонди є одним з найбільш популярних фінансових інструментів. За останній рік загальна вартість чистих активів інвестиційних фондів (фондів акцій, фондів облігацій, фондів грошового ринку, змішаних та збалансованих фондів), яких сьогодні зареєстровано в усьому світі близько 70 тисяч, зросла на 16% та сягнула 18,5 трлн. євро. При цьому розвиток інституційних інвесторів в Україні протягом останніх років залишається мало динамічним та невпорядкованим.

Значною проблемою діяльності інвестиційних фондів на поточному етапі є те, що під час кризи в Україні насамперед превалювали антикризові заходи для банківських установ. Інші сектори фінансового ринку не отримали аналогічної нормативної, методологічної чи фінансової підтримки для стабілізації своєї роботи. До того ж у взаємовідносинах між особами, які вкладають кошти до фондів та інвестиційними менеджерами виникають агентські проблеми, породжені делегуванням інвесторами (приватними особами) коштів в управління агентам – інвестиційним менеджерам.

Перша проблема (яка виникає до укладання угоди про делегування коштів у розпорядження) – це несприятливий вибір агента, пов’язана із невдалим вибором інвестором фінансового інституту.

Друга – може виникнути після укладення угоди про делегування коштів у розпорядження, та зумовлена тим, що фінансовий інститут може розпоряджатися довіреними йому в управлінні коштами не в інтересах інвестора (частково чи повністю).

Хоча українські інвестиційні фонди є одними з найбільш дешевих, надійних і простих способів для здійснення портфельних інвестицій, інвестори продовжують віддавати перевагу банківським депозитним вкладам.

Серед загальних чинників, які гальмують розвиток інституційних інвесторів, можна виокремити передусім низький рівень прибутків населення України, брак надійних інструментів на внутрішньому фінансовому ринку, незадовільний рівень організованості ринку цінних паперів.

Як свідчить світовий досвід, активність інституційних інвесторів залежить від ступеня захисту прав акціонерів і вкладників. Слабкий захист інтересів дрібних інвесторів – характерна риса українського фондового ринку.

Для розв’язання цієї проблеми потрібно створити систему державних гарантій повернення інвестицій, а також запровадити обов’язкове страхування вкладень дрібних інвесторів.

Доцільно також розробляти роз’яснювальні програми для потенційних інвесторів, створювати загальне позитивне ставлення до діяльності пайових інвестиційних фондів.

Подальший розвиток інвестиційного ринку, поява нових видів фондів та нових активів вимагають від учасників ринку високого рівня професійної підготовки, фахівцям з управління активами необхідно підвищення рівня кваліфікації, рівня правової культури.

З метою захисту інтересів індивідуальних інвесторів, представникам інвестиційного ринку доцільно узагальнювати проблеми, та разом із державною комісією з цінних паперів та фондового ринку знаходити ефективні шляхи їх вирішення, із внесенням відповідних змін до нормативно-правової бази.

Література:

1. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) [Електронний ресурс]: закон України від 15.03.2001 р. № 2299-III. — <http://zakon.rada.gov.ua>. — 06.02.12 р.

Мороз Ю.И.

Амортизация налоговой малоценки в условия внедрения Налогового кодекса Украины

Определение термина «амортизация» содержится в нескольких нормативно-правовых актах. Однако для целей налогового учета определение амортизации дано в п. 14.1.3 ст. 14 Налогового кодекса Украины (НКУ) [1].

Амортизация малоценных необоротных материальных активов (МНМА) — систематическое распределение стоимости основных средств, других амортизируемых необоротных и нематериальных активов в течение срока их полезного использования (эксплуатации) [2,3].

Таким образом, для того, чтобы начислить амортизацию необходимо знать два показателя – стоимость основных средств и срок из полезного использования.

Амортизируемую стоимость МНМА определяют на уровне первоначальной или переоцененной стоимости. Это указано в п.14.1.20 НКУ. В то время как амортизируемая стоимость основных средств также берется на уровне их первоначальной или переоцененной стоимости, но из нее вычитается ликвидационная стоимость.

На основании пп.145.1.6 НКУ МНМА амортизируют в особом порядке. А именно плательщики могут применять только два метода:

Первый метод заключается в том, что в первом месяце использования объекта, амортизация начисляется в размере 50% его амортизируемой стоимости, а остальные 50% - в месяце его исключения из активов, т.е. списания с баланса в результате несоответствия критериям признания активом.

Второй метод заключается в том, что в первом месяце использования объекта амортизация начисляется в размере 100% его стоимости.

В отличие от бухгалтерского учета, предприятие в налоговых целях не может самостоятельно устанавливать стоимостные критерии малоценных предметов, ведь все необоротные активы дороже 2500 грн. являются по определению основными средствами. Вот поэтому предприятие не может повысить стоимость МНМА для налогового учета.

Количество групп МНМА изменилось как в бухгалтерском, так и в налоговом учете. В налоговом учете с внедрение НКУ их 6. Перечень этих групп воспроизводит состав нематериальных активов в бухгалтерском учете. Это воспроизведение привело налоговое законодательство к изменению термина «нематериальные активы». Минимальные сроки использования для нематериальных активов не указаны, кроме 4 и 5 групп. Это значит, что в остальных группах нужно опираться на сроки, которые указаны в патентах, свидетельствах, лицензиях, договорах на передачу соответствующих прав.

В пп.145.1.5 НКУ указаны такие методы амортизации:

1. Прямолинейный. Он является самым простым. По нему годовая сумма амортизации определяется путем деления амортизируемой стоимости на срок полезного использования объекта.

2. Уменьшения остаточной стоимости. Этот метод считается выгодным, по отношению к налоговому законодательству. Годовая сумма амортизации представляет собой произведение остаточной стоимости объекта на начало отчетного года или первоначальной стоимости на дату начала начисления амортизации и годовой нормы амортизации.

3. Ускоренного уменьшения остаточной стоимости. Согласно этому методу годовая сумма амортизации – это произведение остаточной стоимости объекта на начало отчетного года или первоначальной стоимости на дату начала начисления амортизации и годовой нормы амортизации. Затем полученный результат удваивается. Этот метод тоже выгоден, но у него есть ограничения. Он применяется для амортизации объектов основных средств, которые входят в 4 и 5 группы.

4. Кумулятивный – годовая сумма амортизации определяется как произведение амортизируемой стоимости и кумулятивного коэффициента.

5. Производственный – месячная сумма амортизации определяется как произведение фактического месячного объема продукции и производственной ставки амортизации.

В заключении следует отметить, что в НКУ четко зафиксировано, что амортизацию ОС начисляют ежемесячно, начиная с месяца, следующего за введением объекта в эксплуатацию.

Литература:

1. Налоговый кодекс Украины.
2. Волков Н.Г. Учет и определение налоговой базы по приобретению и использованию амортизируемых объектов // Бухгалтерский учет.
3. Педченко И.В. Порядок начисления амортизации в налоговом учете.

Науковий керівник: ст. викладач Просянюк Н.О

Сухотеріна М.І.

Питання моніторингу післяприватизаційного розвитку у Державній програмі приватизації на 2012-2014 роки

У 1992 році в Україні було розпочато широкомасштабний соціально – економічний проект роздержавлення та приватизації державного майна який мав на меті у стислі строки забезпечити стратегічні позиції приватної власності в

національній економіці. Законом України від 13 січня 2012 року було затверджено Державну програму приватизації на 2012-2014 роки [1]. Приватизація в країні триває майже 20 років. У законі зазначається, що процес приватизації державного майна сприяв накопиченню об'єктів приватної власності, зробив незворотним ринкові перетворення. Водночас в Україні не сформувалася ефективна система відносин власності, яка забезпечила б оптимальне використання національного економічного потенціалу та сприяла б досягненню цілей і виконанню завдань соціально-економічного розвитку.

Розділ IV Програми «Заходи з реалізації мети» передбачає, що програма буде виконуватися трьома етапами. Під час першого етапу (I півріччя 2012 року) створюється необхідна правова, нормативна та організаційна база для переходу до приватизації на засадах, визначених Програмою. Під час другого етапу (II півріччя 2012 року - 2013 рік) завершується продаж об'єктів малої і масової приватизації та об'єктів, приватизація яких розпочалася до набрання чинності Програмою. Під час третього етапу (2014 рік) передбачається завершення приватизації як широкомасштабного соціально-економічного проекту, підготовка пропозицій щодо внесення змін до законодавства в частині визначення функцій органів управління, включаючи Фонд державного майна України, для забезпечення переходу від процесу приватизації до продажу об'єктів державної власності як функції з управління об'єктами державної власності. Розділ VII «Контроль за виконанням Програми» передбачає, що Фонд державного майна України організовує моніторинг виконання Програми, публікує його результати.

У Розділі V «Очікувані результати» наголошено що виконання Програми дасть змогу: завершити широкомасштабний процес трансформації відносин власності та оптимізувати державний сектор; створити умови для приватизації об'єктів державної власності, подальше перебування яких у державній власності є економічно недоцільним; сприяти забезпеченню економічного зростання; зменшити частку державного сектору в економіці до 25-30 відсотків внутрішнього валового продукту. У державному секторі економіки буде сформовано виробничий комплекс, який спроможний забезпечити ефективне виконання державою своїх функцій; залучити великі обсяги приватного капіталу, у тому числі іноземного, створити потужні вертикально інтегровані структури, конкурентоспроможні на світовому ринку, провести модернізацію виробництва, впровадити новітні технології, створити нові види продукції, впровадити сучасний менеджмент; створити базу для розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва та адаптації його до ринкових умов; зменшити навантаження на державу з управління державним сектором економіки, що забезпечить підвищення ефективності управління.

З метою реалізації Державній програмі приватизації на 2012-2014 роки був прийнятий закон «Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо реалізації положень Державної програми приватизації на 2012-2014 роки» [2]. у якому зазначалося, що індивідуальна приватизація полягає у вивченні попиту на конкретний об'єкт приватизації, врахуванні кон'юнктури ринку, на основі цього - визначенні способу продажу, який максимально враховує

особливості виробничо-технічного та фінансово-майнового стану кожного підприємства, що підлягає приватизації, продажу єдиного майнового комплексу або пакетів акцій акціонерних товариств, створених у процесі приватизації та корпоратизації на базі підприємств, віднесених до об'єктів групи Г, з метою концентрації капіталу та забезпечення ефективного функціонування підприємства у післяприватизаційний період.

Таким чином, приватизація в Україні вступила у завершальний етап. На цьому етапі питання післяприватизаційного розвитку підприємств набувають особливого значення. Томі у законах, присвячених завершенню приватизації особлива увага приділяється питанням післяприватизаційного розвитку підприємств та моніторингу діяльності приватизованих підприємств.

Література:

1. Про Державну програму приватизації на 2012-2014 роки. Закон України від 13 січня 2012 р. \ режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4335-17/para7#n7>
2. Про внесення змін до деяких законів України з питань приватизації щодо реалізації положень Закон України від 13 січня 2012 р. \ режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4336-17>

Трибуха М. В., к.е.н., доц. Дорошук Г. А.

Рейдерство в Україні

Нині Україна переживає не найкращі часи. В такий нестабільний період мають місце перерозподіл власності, різні форми реорганізації підприємств. Проте, вони не завжди відбуваються мирним та узгодженим шляхом. Все частіше підприємства стикаються з проблемою силового, недружнього поглинання, тобто рейдерством. Кількість захоплень сягає 3000 на рік, їх результативність – 80 – 90%. Саме тому питання рейдерства сьогодні є дуже важливим в Україні, а його вирішення – терміновим.

Дослідженням питання рейдерських захоплень займались: С.М. Анісімов, Т. Бабич, М.В. Бондаренко, П.А. Некрасов, О.В. Осипенко, А. А. Пиманова, М. І. Фаенсон (поняття та суть рейдерства, причини його розповсюдження та особливості); Ю.Д. Борисов, М.Г. Делягин (історія розвитку та наслідки); П. Астахов, А.А. Богатиков, А.Й. Гуров, Ю.В. Конєва, С. Симаков, О.Шустик, А.Ю. Федоров, А.В. Чуясов (механізми рейдерських захоплень та організаційно-економічні і правові методи протидії їм); В. Грачов, Р.А. Кірюшин, М. А. Кричевський (оцінка ризику рейдерського захоплення); А. М. Бандурка, Д.В. Беловецький, М. Грішенков, Н. Гуторова, Є. Дмитрієва, В.І. Ілюхін, В.О.

Ісправніков, М. Лящунко, В.О. Мандибур, І.Є. Мезенцева, А. Самодідько, Є. О. Сидоренко, С.В. Симов'ян, В. Стадник, Є.Д. Стрельцова та багато інших [1,2].

Регулярної статистики по рейдерським захопленням нині не існує. Однак, на сьогодні в країні функціонує 35 – 50 спеціально підготовлених рейдерських груп, які займаються підготовкою та проведенням захоплення. «Центр дослідження корпоративних відносин» за результатами проведеного експертного опитування назвав «найбільшими рейдерами в Україні» групу «Приват» (100% голосів експертів), «Фінанси і Кредит» (54,6%), «Альфа-Груп» (45,5%), СКМ (36,4%), ІСД (27,3%), «ТАСС» (18,6%), «Інтерпайп» (18,2%) [3].

За даними Антирейдерського союзу підприємців, зараз вони займаються вирішенням 860 справ з цього питання. Кількість захоплень сягає 3000 на рік. Результативність атак складає 80 – 90%, що за експертною оцінкою складає понад 3 млрд. доларів США. Близько 5% захоплених підприємств зберігають свій профіль діяльності та продовжують функціонувати на ринку, більшість же, змінюють сферу діяльності, або після захоплення продається майно організації [4].

За останні 5 років жертвами рейдерства стали 3,5 тис. підприємств. Середньостатистична норма прибутку рейдера в Україні, за експертними оцінками, становить близько 1000%.

Підводячи підсумки, можна зробити висновок, що рейдерство в Україні зараз розвивається і щодня з'являються нові і нові жертви захоплень. Здебільшого воно має негативні наслідки для підприємства, для галузі народного господарства, в якій здійснювало свою діяльність це підприємство, та загалом для держави. Такий рівень здійснюваних атак (близько 3000 за місяць) відлякує потенційних інвесторів та тримає в страху керівників багатьох компаній. Для того, щоб змінити ситуацію необхідно більше уваги приділяти корпоративному захисту, а державним органам влади – забезпечувати вдосконалення законодавчої бази, виконання існуючих законів, боротьбу з корумпованістю.

Для того, щоб досягти стабільності в країні та збільшення ефективності в усіх сферах народного господарства державним органам влади необхідно забезпечити надійний захист бізнесу (малого, середнього та крупного) та сприяти його розвитку.

Література:

1. Вільна енциклопедія Вікіпедія – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
2. Сучасний стан та шляхи подолання рейдерства в Україні [Електронний ресурс]/І.М. Літовська, В.В. Паскар, О.М. Шихман //Буковинська державна фінансова академія – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_NND_2011/Economics/4_81334.doc.htm
3. Страна должна знать своих героев: Крупнейшие рейдеры Украины [Електронний ресурс]/ А. Сахно// Подробиці. Економіка – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/economy/other/2007/03/29/410668.html>
4. Інтернет-проект Антирейдер – Режим доступу: <http://antireider.msk.ru>

д.е.н., проф. Філіппова С.В., Нізяєва С.А.

Концептуальні основи комплексної системи забезпечення економічної безпеки підприємств

У сучасній економічній ситуації підприємства володіють повною економічною самостійністю. Вони самі визначають свою економічну політику, формують портфель замовлень, організують виробництво і збут продукції, повністю відповідають за результати господарської діяльності. Все це, безумовно, актуалізує проблему забезпечення економічної безпеки підприємства (далі – ЕБП) в сучасних умовах.

Метою даної роботи є дослідження концептуальних основ забезпечення економічної безпеки підприємства.

Сучасний період розвитку досліджень з проблеми економічної безпеки можна охарактеризувати як період становлення нового напрямку економічної теорії - теорії безпечного функціонування господарських систем. Основою її формування є комплексний підхід до дослідження життєвого циклу господарюючого суб'єкта і господарства в цілому як до економічних систем. В даний час активізація досліджень з проблем безпеки привела до появи безлічі підходів, серед яких виділяються, як базові, такі: нормативно-правовий, системний, функціональний і синергетичний. Під ЕБП слід розуміти здатність підприємства протистояти негативним зовнішнім і внутрішнім впливам шляхом гармонізації економічних інтересів з метою забезпечення сталої діяльності, мінімізації витрат і збереження контролю над власністю. Критерієм сталої діяльності підприємства можна вважати динамічне зростання його ринкової вартості. У цьому контексті, основними завданнями забезпечення ЕБП необхідно вважати: забезпечення відповідності місії і стратегії підприємства системі пріоритетних інтересів підприємства; визначення та оперативне коригування пріоритетів у діяльності підприємства; забезпечення відповідності обсягів продажів підприємства його ресурсним потенціалом і ємкості ринку; забезпечення внутрішньої збалансованості в діяльності підприємства; зниження ризиків у діяльності підприємства; забезпечення зацікавленості персоналу в ефективній діяльності підприємства; створення гнучкості системи резервування ресурсів; визначення настання фази неефективного розвитку підприємства та його коригування згідно розробленої програми [1]. Важлива роль тут відводиться ефективному управлінню ЕБП, тобто забезпечення життєздатності та розвитку підприємства. В основі розробки комплексної системи забезпечення ЕБП повинна лежати певна концепція, яка в себе включає мету комплексної системи забезпечення ЕБП, її завдання, принципи діяльності, об'єкт і суб'єкт, стратегію і тактику. *Мету даної системи* можна сформулювати наступним чином: мінімізація впливу зовнішніх і внутрішніх загроз

економічному стану підприємства на основі розробленого комплексу заходів економіко-правового та організаційного характеру. Слід мати на увазі, що найбільше значення в справі забезпечення ЕБП належить первинним економіко-правовим та організаційним заходам, що забезпечують фундамент (або основу) системи безпеки, на відміну від вторинних – технічних, фізичних та інших заходів. У процесі досягнення поставленої мети здійснюється вирішення конкретних завдань, які об'єднують всі напрямки забезпечення безпеки. *Завданнями, що вирішуються системою забезпечення ЕБП* є: прогнозування можливих загроз ЕБП; організація діяльності з попередження можливих загроз; виявлення, аналіз і оцінка виникли реальних загроз ЕБП; прийняття рішень і організація діяльності з реагування на ті загрози; постійне вдосконалення системи забезпечення ЕБП. Центральною ланкою управління ЕБП є оцінка стану використання корпоративних ресурсів, що використовуються для досягнення цілей підприємства, і нейтралізація загроз, породжуваних нераціональним використанням його ресурсної бази. У цьому сенсі, найважливішою інформаційною базою для управління ЕБП стає система управління ринковою вартістю підприємства. Прозорість, оперативність і висока інформативність управління ринковою вартістю забезпечує ефективне управління ЕБП, як на стратегічному, так і на оперативному рівні. Управління ЕБП формується з урахуванням і прив'язкою до існуючої організаційної структури управління, системи планування ресурсами та управлінського обліку, що породжує ряд істотних проблем, що знижують ефективність і результативність забезпечення економічної безпеки [2].

Проведене дослідження дозволило авторам прийти до наступних висновків:

– потрібно сформулювати новий підхід до управління забезпеченням економічної безпеки промислових підприємств, що дозволяє врахувати зміни, які зазнає підприємство в ході своєї діяльності і вплив цих змін на його економічну безпеку. А також на основі цього запропонувати підприємствам перелік конкретних першочергових і ранжированих за важливістю заходів з управління забезпеченням їх економічної безпеки;

– забезпечення ЕБП вимагає створення на підприємстві власної системи безпеки, цілями функціонування якої є своєчасне виявлення і запобігання небезпек і загроз, забезпечення досягнення підприємством цілей діяльності. Реалізація даних цілей відбувається на основі рішення цілого комплексу задач, серед яких - виявлення реальних і прогнозування потенційних небезпек і загроз, знаходження способів їх запобігання, ослаблення або ліквідації наслідків їх впливу, аналіз сил і засобів, необхідних для забезпечення безпеки підприємства та деякі інші.

Література:

1. Захаров О.Ю. Обеспечение комплексной безопасности предпринимательской деятельности. М.: АСТ, Астрель, ВКТ, 2008. 320 с.
2. Франчук В.І. Загрози корпоративній безпеці як об'єкт дослідження / В.І. Франчук // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 9. – С. 148–154.

Шолом А.И., к.э.н., ст. наук. сотрудник Лайко А.И.

Современные проблемы инвестирования в Украине

Одной из главных особенностей современной экономики развитых стран является ведущая роль финансовой системы, которая проявляется не только в обеспечении условий роста и прогрессивных сдвигов в отраслевой структуре, а и в динамике деловых циклов. На инвестиционном рынке Украины сегодня действует свыше тысячи различных посредников (каждый год их количество возрастает, как и объемы их активов), которые выполняют множество посреднических операций и, взаимодействуя между собой, формируют его инфраструктуру [1].

Анализ свидетельствует, что несмотря на некоторое оживление украинской экономики, по мнению аналитиков, сфера инвестиций входит во все более глубокий кризис. Существует ряд препятствий для развития как внутреннего, так и иностранного инвестирования [2]. Инвесторы, намеревающиеся разместить свои фонды в стране, требуют наличия системы действенных правовых гарантий, а также наличия соответствующих институциональных механизмов, однако, следует отметить, что в национальном законодательстве о фондовом рынке и акционерных обществах данные правовые основы все еще не полностью сформированы.

Непредсказуемость украинского фондового рынка и сверхвысокие риски заставляют иностранных инвесторов или переключаться на формирование фондов прямых инвестиций, или покидать украинский рынок.

Сегодня от эффективности инвестиционной политики зависят состояние производства, положение и уровень технической оснащенности основных фондов предприятий народного хозяйства, возможности структурной перестройки экономики, решение социальных и экологических проблем. Инвестиции являются основой для развития, как отдельных предприятий, так и целых отраслей и отечественной экономике в целом [3].

Согласно различным оценкам и рейтингам инвестиционных рынков, Украина имеет низкую инвестиционную привлекательность, по сравнению с такими странами, например, как Австралия, Турции или Канада и другие страны Европы. Основной причиной является наличие большого теневого сектора экономики и высокие инвестиционные риски.

В настоящее время также значительно снизилась привлекательность популярных до недавнего времени инвестиционных проектов, связанных со строительным бизнесом. По мнению экспертов, инвесторы периодически меняют свои увлечения, существует так называемая «мода на инвестиции». Такая судьба в свое время постигла инвестиции в IT-компании, инвестиции в приватизационные процессы в России и Украине. Сейчас для инвесторов является привлекательным любой бизнес, связанный с добычей нефти и газа, а так же других полезных ископаемых. Модно вкладывать деньги в китайские компании вообще, как раньше было модно вкладывать в компании «юго-восточных тигров» [4].

В мире обращается много «излишков» денег, и украинские предприятия уже начали привлекать не только портфельных инвесторов, специализирующихся на спекуляциях, но и миссионеров из числа промышленных инвесторов [5].

Структура инвестиций показывает, что наиболее привлекательной остается пищевая промышленность, на долю которой приходится 20,1%, и внутренняя торговля (18,8%). В предприятия черной металлургии, машиностроения и металлообработки иностранцы вложили еще 12,9% от общего объема инвестиций, в топливную промышленность – 5,9%. Еще 6,4% приходится на банковские и финансовые структуры. Остальные инвестиции по отраслям не превышают 3–4%. Причем, пока наименее «инвестированными» остаются медицинская и нефтехимическая промышленность, цветная металлургия и наука [5].

Следующая рейтинговая пятерка в прошлом году выглядела так: Донецкая область получила 305,3 млн. долл. инвестиций, Запорожская — 221,0 млн. долл., Полтавская — 214,2 млн. долл., Одесская — 207,6 млн. долл. и Днепропетровская — 186,0 млн. долл. [5].

Не всегда можно точно определить, чьи все же средства привлекаются в украинские предприятия – иностранные или ранее вывезенные украинские. Так, среди пятнадцати государств с наибольшим вложением средств в украинскую экономику четыре – Кипр, Вирджинские острова, Ирландия, Лихтенштейн, на долю которых приходится 715,7 млн. долл. [5].

Половина мировых инвестиций в коммерческую недвижимость сосредоточена в 30 крупнейших городах мира. По итогам трех кварталов 2011 года общий объем составил \$295 млрд, подсчитали в JonesLangLaSalle [6].

Самым привлекательным для инвесторов городом стал Лондон, где в 2011 г. объем вложений в коммерческую недвижимость там составил \$43 млрд. На втором месте Токио – \$32 млрд. В пятерку входят также Нью-Йорк, Гонконг и Париж с объемом вложений \$27 млрд. и по \$18 соответственно [6].

Среди регионов наибольший приток инвестиций в недвижимость зафиксирован в Азии. За три квартала прошлого года сумма инвестиций составила \$114 млрд. В европейские города было вложено \$95 млрд, в США – \$104 млрд. [6].

По объемам привлечений иностранных инвестиций Украина относится ко второй сотне стран в мире, а по показателю надежности инвестиций, учитывающему экономическую эффективность вложений, степень политических рисков, надежности обслуживания долга, кредитоспособности, вероятности возникновения форс-мажорных обстоятельств, близка к концу второй сотни, что вызывает наибольшую тревогу как у инвесторов, так и государственных чиновников [5].

Литература:

1. Развитие институционального инвестирования в Украине. Режим доступа: [<http://www.harno.ru/news/215-razvitie-institucionalnogo-investirovanija-v-ukraine>]
2. Современные проблемы инвестирования в Украине. Режим доступа:

[<http://business.mydndz.info/sovremennye-problemy-investirovaniya-v-ukraine-the-problems-investing.html>]

3. Инвестиционная деятельность в Украине. Режим доступа: [<http://www.uran.donetsk.ua/~masters/2004/fem/pavelko/library/1.htm>]

4. Инвесторы и Украина. Александр Охрименко. Режим доступа:

[http://www.business.ua/blogs/economics/blog_aohrimenko/644/]

5. Поле чудес для инвесторов. Олег Гавриш «Зеркало недели» №29. Режим доступа:

[http://zn.ua/ECONOMICS/pole_chudes_dlya_investorov-25287.html]

6. Названы самые привлекательные для инвесторов города. Режим доступа: [<http://focus.ua/economy/216933/>]

Шолом Н.И., Ананская М.А.

Реформирование налоговой системы Украины: проблемы и перспективы

Налоги – наиболее действенный инструмент регулирования новых экономических отношений. Они призваны ограничивать стихийность рыночных процессов, воздействовать на формирование производственной и социальной инфраструктуры, контролировать инфляцию [5].

Налоги представляют собой обязательные платежи, взимаемые государством с хозяйствующих субъектов и с граждан по ставке, установленной законодательством. Налоги являются необходимым звеном экономических отношений в обществе с момента возникновения государства и основным источником доходов государства.

Изменения форм государственного устройства в Украине сопровождается преобразованием налоговой системы и развитием контрольных механизмов. Налоговый механизм используется для экономического воздействия государства на общественное производство, его динамику и структуру, на состояние научно-технического прогресса. Поэтому эффективный налоговый контроль является залогом добросовестного исполнения налоговых обязанностей [5].

Основой такого преобразования стало принятие в 2011 году Налогового Кодекса Украины (НКУ). В результате, произошло кардинальное изменение налоговой системы.

Не смотря на то, что проблема налогообложения активно обсуждается на протяжении всех лет независимости Украины, она остается актуальной до сих пор [1].

Основной задачей реформирования системы налогообложения является разработка и внедрение такой налоговой политики, которая бы способствовала экономическому росту страны и повышению благосостояния граждан.

Налоговая система и налоговая политика существенно влияют на функциональную и деловую активность субъектов предпринимательской деятельности. Формирование эффективной налоговой системы и политика ее реализации для Украины – наиболее важная экономическая проблема общегосударственного значения [2].

Согласно НКУ количество налогов в Украине сократилось и составляет 18 общегосударственных и 5 местных налогов и сборов, а также других обязательных сборов и платежей.

Проводимая в Украине реформа налоговой системы направлена на повышение конкурентной способности национальной экономики, уменьшение ее «тенизации» за счет уменьшения налоговой нагрузки, увеличения реального дохода граждан [2].

Налоговая нагрузка – мера, степень, уровень экономических ограничений, создаваемых отчислением средств на уплату налогов, отвлечением их от других возможных направлений использования. Величина налогового бремени зависит, прежде всего, от видов налогов и налоговых ставок [3].

Путем получения налоговых платежей государство имеет возможность распределить свои финансовые ресурсы на важных участках экономического и социального развития: для поддержания социальной сферы и социальной защиты населения, финансирования научно-исследовательских разработок, обеспечения обороны и безопасности государства, на содержание государственного аппарата, для участия государства в международных проектах и членства в международных организациях и т.д.

С целью снижения налоговой нагрузки в Украине также действует практика системы предоставления льгот и налоговых скидок, т.е. полного или частичного освобождения от уплаты налогов отдельных плательщиков или частей объекта налогообложения.

За счет увеличения объемов льгот уровень налогового давления на предпринимателей снижается. Но по целому ряду налоговых платежей существует значительное превышение льгот над поступлениями, что является следствием постоянного корректирования налогового законодательства. Постоянные изменения в законодательстве, введение различных нормативных актов существенно влияют на долгосрочную стратегию субъектов предпринимательской деятельности, что сказывается на результатах их деятельности и, как следствие, на объемах налоговых поступлений. Поэтому реформированию подлежит не только система налогообложения, но и система льгот и налоговых скидок [2].

Неточность налогового законодательства и огромное количество подзаконных актов и изменений к законам, приводит к наращиванию количества налоговых разъяснений, что увеличивает число исков по нарушениям налогового законодательства [1].

Кроме того, на пути развития предпринимательства в Украине стоит действующий порядок налогообложения предприятий: когда помимо налога на прибыль (при ставке налога – 21%, что соответствует принятому в рыночной экономике оптимальному уровню налогообложения прибыли), предприятия

обязаны включать в свои издержки отчисления в различные фонды, которые, в сущности, являются частью добавленной стоимости. Тем самым уровень издержек существенно завышается, а прибыль соответственно сокращается [2].

Основными способами уклонения от уплаты налогов в Украине являются: банкротство, создание фиктивных предприятий, зарегистрированных на подставных лиц, которые после проведения нескольких финансовых операций прекращают свое существование, уменьшение валовых затрат, невозвращение экспортной выручки, фальсификация документов, выданных предприятиями для возмещения налогового кредита по НДС, создание оффшорных компаний, злоупотребления при получении иностранной финансовой помощи, массовая контрабанда подакцизных товаров, увеличение части наличности в денежной массе и прочее.

Таким образом, на сегодняшний день существуют значительные проблемы в проведении эффективной налоговой политики:

- нестабильность законодательной базы;
- незащищенность налоговой политики от некомпетентности и лоббирования интересов;
- нарушение баланса прав и ответственности между плательщиками налогов и налоговыми органами;
- усложнение налоговых процедур и правил;
- ослабление регулирующих функций, связанных со стимулированием предпринимательской деятельности [1].

Для решения данных проблем необходимо:

- обеспечить поддержку предпринимательству, особенно малому: создать одинаковые условия работы для всех, т.е. низкие налоги, которые должны будут платить все;
- создать стабильное налоговое законодательства;
- равномерно распределять налоговую нагрузку между отдельными категориями плательщиков;
- обеспечить своевременное внесение изменений ставок налогов, сборов с начала бюджетного года;
- создание однозначных по трактованию законов и законодательных актов, уменьшение количества исключений. Кроме того налоговые льготы должны иметь целевое назначение и быть ограниченными во времени, с целью предотвращения злоупотреблений.

Таким образом, обеспечение целостности и сбалансированности системы налогообложения является основной задачей налоговой политики в Украине. Что подразумевает изменение института налоговой политики как основы для изменения отдельных налогов и режимов налогообложения, а также определение приоритетов развития в налоговой политике и реализация их путем реформирования системы [1].

Литература:

1. <http://www.masters.donntu.edu.ua/2010/fknt/kislyan/library/article1.htm>
2. <http://www.masters.donntu.edu.ua/2008/fvti/andruhina/library/pub6.htm>
3. <http://slovari.yandex.ru/Налоговое%20бремя%20-20это/Экономический%20словарь/Налоговое%20бремя/>
4. Бурденко І.М., Кравченко О.В. Аналіз стану і напрямки розвитку податкової системи України та вплив на зростання економіки // Актуальні проблеми економіки. – 2007
5. http://otherreferats.allbest.ru/finance/00091880_0.html
6. Податковий кодекс України // Все про бухгалтерський облік, 2012. - №17-18.